

BINNENLAND

Import

Energie Nederland, jaargang 8, nr. 8 • dinsdag 14 juni 2005

Horen is geen luisteren

Horen is moeilijk, luisteren is nog lastiger. Dat blijkt iedere keer weer. De veranderingen in de marktomstandigheden in de Europese gasmarkt hebben de communicatie tussen allerlei bij de sector betrokken partijen drastisch veranderd. De publiek-private samenwerking die in Nederland gestalte kreeg in het gasgebouw leidde tot specifieke kanalen van communicatie tussen geologen, technici, economen, juristen, tussen ondernemingen en de overheid met hun strategen, beleidsmakers en politici. Allen werkten samen aan het behartigen van de private en publieke belangen in het Nederlandse gas. Het horen en luisteren was binnen dit model goed ontwikkeld zodat door coördinatie tussen de verschillende partijen een stabiele balans kon ontstaan, geheel passend in de context van die tijd, tussen private en publieke belangen. Het nadeel was, in termen van de huidige tijd,

dat dit plaats vond in een tamelijk gesloten communicatiecircuit van ingewijden.

Communicatiekanalen

De liberalisering van de Europese gasmarkt heeft de oude structuren doorbroken. In deze nieuwe marktomstandigheden moeten rap nieuwe kanalen ontwikkeld worden om de nieuwe rollen en taken preciezer te definiëren en niet te lang te wachten om deze ook daadwerkelijk te vervullen. Luisteren bestaat nu voor een groter deel uit het luisteren naar signalen in de markt. Het horen van deze signalen is niet zo moeilijk, het luisteren ernaar echter wel.

Informatieverwerking

Investerings in de energiesector zijn langetermijninvesteringen, die niet altijd gemakkelijk zijn af te leiden van prijssignalen alleen. Dat is bij gas niet anders. De informatie

die nodig is voor grote investeringen in productie, transport en opslag is samengesteld uit groeiverwachtingen, soorten afnemers, prijsontwikkelingen, contractsoorten, soorten marktpartijen en technische informatie, zoals de behoefte aan flexibiliteit, ondergrondse opslag en in het bijzonder voor Nederland aan conversiecapaciteit. Investerings in de Nederlandse gasector hangen ook in grote mate af van de inschatting hoelang en hoeveel het Groningensysteem (het Groningenveld en de ondergrondse opslag) aan flexibiliteit kan leveren. Dit wordt mede bepaald door de hoeveelheid kleineveldengas die geproduceerd wordt in de komende jaren. Ook het Waddengas is daarbij belangrijk. Leggen we ons oor te luister bij de sector dan zijn de voorspellingen ten aanzien van de productie van het kleineveldengas, zeker gegeven het huidige mijnbouwklimaat, somber te noemen, terwijl bij de overheid een iets optimistischer geluid valt te horen. Bij een redelijk snel afnemende productie van kleineveldengas wordt de druk op het Groningensysteem groter. Deze boodschap wordt wel gehoord, getuige de reactie van de minister op het advies van de Energieraad 'Gas voor Morgen'.

Luisteren

Echter naar de geluiden van urgentie, vooral van de zijde van de technici, dat er niet te lang gewacht kan worden met maatregelen, wordt nog onvoldoende geluisterd. Want ondanks de huidige investeringen in het Groningensysteem, zal de flexibiliteit redelijk snel afnemen omdat een groter beroep op

Groningen gedaan zal moeten worden in een periode dat het veld een andere 'levensfase' is ingegaan. Er moet al op korte termijn geïmporteerd gas naar de Nederlandse markt worden gebracht om het verval aan productie uit de kleine velden te compenseren en de functionaliteit van het

Door
Coby van der Linde

Groningensysteem in stand te houden. Die functionaliteit heeft ook een Europese dimensie. In de huidige fase van de marktontwikkeling zijn rollen en functies in Nederland nog niet geheel uitgekristalliseerd. Zo kan er een situatie ontstaan dat we veel weten, erover praten, horen maar niet luisteren.

Doen

De behoefte aan flexibiliteit zal, zeker bij toenemende importen, gerealiseerd moeten worden door het vergroten van de opslagcapaciteit, die vervolgens in een fijn samenspel met het Groningensysteem niet alleen de leveringszekerheid kan dienen maar ook de Nederlandse en Europese markt van de benodigde flexibiliteit kan voorzien. Echter wie hoort de juiste signalen in de markt, wie luistert op tijd en wie mag wat met welke signalen doen? We wachten op elkaar. ■

Coby van der Linde is hoofd van het Clingendael International Energy Programme, hoogleraar Geopolitiek en Energiemanagement aan de Rijksuniversiteit Groningen en lid van de Algemene Energieraad.

Cool gekleed

De Japanse premier Junichiro Koizumi komt gekleed in een blauw katoenen overhemd en witte broek bij een publieke gelegenheid in Tokio. Japan lanceerde daarmee de zogenoemde "Cool Biz"-campagne, onderdeel van de strijd tegen de opwarming van de aarde. De actie vraagt van ambtenaren om hun jassen en dassen gedurende de zomer thuis te laten, zodat de airconditionings op kantoor minder koud kunnen worden gezet.